

**Vprašanje za ustni odgovor O-000011/2018
za Komisijo**

Člen 128 poslovnika

Maria Grapini, Olga Sehnalová, Lambert van Nistelrooij, José Inácio Faria, Dieter-Lebrecht Koch, Romana Tomc, Sirpa Pietikäinen, Salvatore Domenico Pogliese, Rosa Estaràs Ferragut, Julia Pitera, Barbara Kudrycka, Michał Boni, Heinz K. Becker, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Csaba Sógor, Emil Radev, Marek Plura, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Monika Smolková, Janusz Zemke, Karoline Graswander-Hainz, Dietmar Köster, Brando Benifei, Wajid Khan, Michela Giuffrida, Miltiadis Kyrkos, István Ujhelyi, Costas Mavrides, Catherine Stihler, Nicola Danti, Isabella De Monte, Doru-Claudian Frunzulică, Jean-Paul Denanot, Dan Nica, Ioan Mircea Pașcu, Andi Cristea, Emilian Pavel, Julie Ward, Marc Tarabella, Helga Stevens, Jana Žitňanská, Ivo Vajgl, Norica Nicolai, António Marinho e Pinto, Igor Šoltes, Merja Kyllönen, Georgios Epitideios, Zoltán Balczó

Zadeva: Skrbništvo za osebe z motnjami v duševnem razvoju

V EU živi okoli 80 milijonov invalidov. Številni izmed teh, zlasti tisti z motnjami v duševnem ali psihosocialnem razvoju, niso ali so le delno poslovno sposobni, posledično pa so prikrajšani za pravico do samostojnega življenja in odločanja o svojem življenju. V takem primeru evropski državljani ne morejo odločiti, kje in s kom bi radi živeli, nimajo pravice voliti ali biti voljeni (vključno z evropskimi volitvami), ne morejo skleniti zakonske zveze in ne morejo podpisati pogodbe o zaposlitvi. Konvencija OZN o pravicah invalidov, ki so jo ratificirale tako EU kot tudi skoraj vse njene države članice, spodbuja pristop, ki temelji na človekovih pravicah in priznava, da imajo vsi invalidi pravice ter bi morali imeti tako poslovno sposobnost, ki je enaka poslovni sposobnosti drugih oseb. Tak pristop do invalidnosti ima resne posledice za zakonodajo o poslovni sposobnosti in zahteva premik s pristopa, ko se druge osebe pooblastijo, da sprejemajo odločitve v imenu invalidov (kar imenujemo tudi nadomestno odločanje), na pristop, ko se osebam pomaga, da same sprejemajo odločitve (kar imenujemo tudi podprto odločanje). Čeprav so skoraj vse države EU ratificirale Konvencijo OZN o pravicah invalidov, zakonodaja vseh držav članic še vedno odreka poslovno sposobnost na podlagi invalidnosti, kar je diskriminatorno. Kljub temu pa obstajajo učinkoviti modeli podprtega odločanja in bi jih bilo treba dodatno razviti, da bi zagotavljali ustrezno podporo in s tem vsem ljudem omogočali, da odločajo in popolnoma uživajo svoje pravice kot vsi evropski državljani. Odbor OZN za pravice invalidov je leta 2015 opravil pregled prizadevanj EU na tem področju. V skladu s poročilom Komisije o napredku v zvezi z evropsko strategijo o invalidnosti pa je bilo na področju poslovne sposobnosti in pravic EU zelo malo napredka.

Kako bi se dalo izboljšati vlogo institucij EU ob upoštevanju omejenosti njihovih pristojnosti na tem področju, da bi se bolj dejavno spodbujale države članice, naj spremenijo zakonodajo o poslovni sposobnosti? Kakšne ukrepe lahko sprejme EU, da bi zagotovila, da bi lahko osebe, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost, izvrševale svoje pravice po evropskem pravu v največji možni meri, vključno z volilno pravico na prihodnjih volitvah v Evropski parlament?

Vloženo: 31.1.2018

Posredovano: 2.2.2018

Rok za odgovor: 9.2.2018